

Underbilag 29 til bilag 5

ad spørgsmål 37: Hvornår mener handelsministeren, at tidspunktet er inde til at overlade Danmarks Nationalbank varetagelsen af de valutariske opgaver ved banktekniske midler alene?

De væsentlige hindringer for løsning af de valutariske opgaver ved banktekniske midler alene er under de nuværende forhold som bekendt dels den manglende konvertibilitet mellem de forskellige landes valuta, dels det forhold, at de fleste af de lande, med hvilke vi samhandler, med støtte i im- og eksportrestriktioner fører en aktiv handelspolitik. Det må derfor være en forudsætning for en fuldstændig ophævelse af im- og eksportreguleringen, at en væsentlig ændring i disse forhold finder sted.

Den manglende konvertibilitet mellem de forskellige landes valutaer hænger sammen med, at der i tiden under og efter krigen har fundet en meget uensartet udvikling sted i produktiviteten og dermed i omkostningsniveauerne i de forskellige lande, uden at en tilsvarende tilpasning af valutakurserne er foretaget.

I Europa, hvis økonomi er hårdest ramt af krigen, er omkostningsniveauet således væsentlig højere end i Amerika, hvorfor de europæiske lande kun vil kunne opnå ligevægt i betalingerne overfor dollarområdet enten gennem en meget betydelig reduktion af deres egne valutakurser i forhold til dollars eller gennem opretholdelse af importrestriktioner overfor dollarområdet. Den sidste vej er betrådt af de fleste europæiske lande, der herigennem søger at afbalancere dollarmanglen, som — uanset den betydelige lettelse, der opnås gennem Marshallhjælpen — stadig er meget følelig.

Ved Marshallhjælpen tilstræber man som bekendt at fremme den europæiske genopbygning, således at omkostningsniveauet i Europa bringes ned og Europas konkurrenceevne dermed stimuleres. Man vil således ved Marshallplanen søge opnået, at Europa fra 1952 uden hjælp udefra kan bringe balance i sit løbende betalingsmelløværende med dollarområdet, og man må håbe, at dette vil lykkes på en sådan måde, at der opnås konvertibilitet mellem de europæiske valutaer og dollars. At der imidlertid mellem de økonomiske eksperter, der indenfor Parisorganisationen beskæftiger sig med disse problemer, hersker tvivl om, hvorvidt der allerede i 1952 i almindelighed vil være konvertibilitet mellem f. eks. sterling og dollars, er en kendt sag.

I selve genopbygningsperioden i tiden indtil 1952 påregnes konvertibilitet mellem Marshalllandenes valutaer og dollars ikke at være til stede. *Lørrigt er det en forudsætning for tildelingen af Marshallhjælp, at hvert enkelt deltagerland drager omsorg for, at landets totale dollarindtægter finder anvendelse i overensstemmelse med genopbygningsplanerne.* Denne forudsætning kan de deltagende lande formentlig kun opfylde, såfremt de gennem importregulering er i stand til at kontrollere anvendelsen af de betalingsmidler i dollars, som de disponerer over.

Medens de største vanskeligheder for opnåelse af almindelig konvertibilitet således består i relation til dollarområdet, er der imidlertid tillige betydelige vanskeligheder forbundet med opnåelse af indbyrdes konvertibilitet mellem de forskellige europæiske valutaer, idet den meget uensartede udvikling i omkostningsniveauerne i de forskellige lande under og efter krigen har medført meget store uligheder i landenes indbyrdes konkurrenceevne, uden at en tilsvarende tilpasning af valutakurserne har fundet sted. De europæiske lande søger i stedet at opnå balance i deres indbyrdes betalinger ved et system af bilaterale handels- og betalingsaftaler, der i vid udstrækning er baseret på de iværksatte im- og eksportrestriktioner.